

Déli Hirlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPCSÜTÖRTÖK, 1932 JUNIUS 2.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 122. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR

Lemondotta kormány Minisztertanács a király elnöklete alatt délután öt órától este félnyolcig — A miniszterium bevallotta, hogy nincs fedezete sem a fizetésekre sem a nyugdíjakra — A tehetetlenség végre megbuktatta a tehetségtelenség kormányát A király haza hívta Titulescut

A szakértők kormánya, amelynek minden egybe lehetett, csak a kormányhoz való szakértelme nem volt meg, megbukott. Ha a közhangulat érvényre tudott volna jutni, akkor egy évig sem maradhatott volna uralmon. Csupa balkez dolgozott ez alatt az egy esztendő alatt a miniszteri szobákban, az egyetlen Argetoianut kivéve, akinek minden tehetsége és akarata azonban gyengeként bizonyult a sok tehetetlenséggel, tehetségtelenséggel és nem utolsó sorban a viszonyokkal szemben. A mostanijához hasonló válságban még nem volt az ország a világháború befejezése óta, de a mostanihoz hasonló gyenge kormánya sem volt még. Az utolsó pillanatban következett be Jorgák lemondása, akiknek működése a csőd szélére juttatta az országot. Olyan felelőtlen nyilatkozatokat felelős kormányférfiaktól és olyan felelőtlen cselekedeteket felelős államférfiaktól, mint Jorgától, még Honoluluiban sem hallottunk. A viszonyok sokkal

súlyosabbak, a helyzet sokkal komolyabb, semhogy e pillanatban aktuális lehetne a távozó kormánynak az összes bűnökét a fejére olvasni. Tekintetünk a bizonytalan jövő felé fordul, mely telve van rejtelmekkel. Egy bizonyos: Titulescu meghívást kapott, hogy nyomban jöjjön haza. Ez azt jelenti, hogy ő nyer megbízást a kormányalakításra, — valószínűleg az összes pártok koncentrációja alapján. Hogy ez sikerül-e majd neki, e pillanatban még nem lehet tudni. Jorga nyilatkozatából arra kell következtetni, hogy pártkormányt ajánlottak. Vajjon a liberálisok vállalják-e a mai körülmények között egyedül a felelősséget, kétséges. Mig Titulescu haza nem érkezik, a válság megoldása nem várható. Bizonyos, hogy a krízist elhuzni nem lehet, mert az üres államkassza és Franciaország követeléseinek elintézése, halasztást nem tűrnek. Sorsdöntő órák ezek, melyek kihatással lesznek Románia egész közeli politikai jövőjére.

Eredménytelen pénzügyi tanácskozások

Azok a pénzügyi nehézségek, amelyekkel szemben a kormány az utóbbi időben már egészen tehetetlen volt, kétségtelenné tették, hogy a Jorga-kabinet napja leáldozóban van. A lapok hasábjain ez már régen kiolvasható volt és amikor két nap előtt híre ment annak, hogy koronatanács ül össze, az ország politikai közvéleménye biztosra vette Jorga bukását. Tegnap délelőtt még a köztisztviselői fizetések ötven százalékkal való leszállításával gondolta a kormány a válságot pillanatnyilag megoldani, de hamarosan kiderült, hogy ez a

sakkuzás egyáltalában nem alkalmas a bukást elodáznai.

Tegnap délelőtt tanácskozások folytak a Nemzeti Bank kormányzójával és a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeztek a francia pénzügyi szakértők jelentéseinek figyelembe vételével a pénzügyi kaoszóból kivezető utat találni.

A sok ellenőrizhetetlen hír tömkelegéből az a vélemény szűrődött le, hogy a pénzügyi helyzet könnyörtelenül megbuktatja a kormányt és még június folyamán nemzeti kormány megalakítására kerül a sor.

A jóslat első fele tegnap délután beteljesedett.

A bukaresti közvélemény izgatott érdeklődése már a kora délutáni órákban elárulta, hogy ez a minisztertanács döntő jelentőségű lesz. Az események igazolták a nagyfokú érdeklődést, mert

a Károly király elnöklete alatt öt órák összeülő minisztertanács, a Jorga-kormány utolsó tanácskozása volt.

Ezen a minisztertanácson jelen volt a kormány valamennyi tagja és Jorga miniszterelnök gyalog érkezett a királyi palotába. Röviddel a tanácskozás megkezdése után félhat órákor a királyi palotába hívták sűrűn Anghelescut, a Banca

Nationala kormányzóját, aki megérkezése után negyed órára reá ért elhagyta a királyi palotát.

A sorsdöntő minisztertanács közel félnyolc óráig tartott és ekkor kezdtek a miniszterek egyenkint a királyi palotából távozni.

Először Cantacuzino, majd Ghica herceg és végül Argetoianu távozott. A királyi palota előtt óriási tömeg és az újságírók egész légiója várta a minisztertanács befejezését és annak eredményét. A távozó miniszterek közül egyik sem nyilatkozott, csupán Jorga, aki utolsónak távozott a palotából, az öt megrohanó újságíróknak a következő kijelentéseket tette:

Az uralkodó elfogadta a Jorga-kormány lemondását

— A kormány minden erőfeszítés ellenére sem talált megfelelő összegeket arra, hogy a tisztviselőfizetéseket és egyéb hátralékokat, amelyek immár óriási összegre rugnak, rendezze. A nehéz inkasszó miatt nem tudunk fedezetet találni ezen kötelezettségekre és mivel a jelenlegi körülmények között külföldi kölcsönt szerezni teljesen lehetetlen, a tisztviselőfizetéseknek ötven százalékkal való leszállítását pedig csak egy erős párt biztos bázisán lehet megvalósítani, mindezeknél fogva a királynak benyújtotta a kormány lemondását. Az uralkodó a lemondást elfogadta.

Jorga ezután még elmondotta azt

is, hogy Titulescu londoni követet sürgősen hazahívták és reá hárul az új kormány megalakításának nehéz feladata.

A kormány lemondásáról szóló hivatalos kommuniké közreadását a kormány a késő esti órákra halasztotta. A nagy politikai eseményt az összes fővárosi lapok rendkívüli kiadásokban és falragaszok útján hozták a közönség tudomására. A lakosság valósággal szétrapkodta az újságokat és nagy csoportokban állott a plakátok előtt. Még a késő éjszakai órákban is óriási élénkséggel uralkodott Bukarest utcáin és mindenfelé izgatott tömegek tárgyalták meg a kormány lemondásának várható következményeit. Ezernyi kombináció merült fel, de hogy ezekből melyik valósul meg, az még a jövő kérdése.

Temesvári politikai körökben már az este nagy élénkséggel uralkodott és bizalmas tanácskozások folytak.

(Folyt. az 4-ik oldalon.)

A Romániában tartózkodó idegen állampolgárok ellenőrzése az idén is a legnagyobb szigorúsággal megy végbe

A Romániában letelepedett külföldi munkások, alkalmazottak, állásban levő specialisták, önálló ipart üző kereskedők, gyárosok, vállalkozók legtöbbször tartózkodási engedélye június elsején lejár. A munkaügyi miniszterium a tartózkodási engedélyek meghosszabbítására vonatkozólag már kiadta a rendeletet és eszerint azoknak, akik alkalmazásban állanak, az illető munkaadó, az önálló ipart üzőknél pedig saját maguk nyújtják be a tartózkodás meghosszabbítása iránti kérvényeket. A kellően indokolt kérvényhez csatolni kell a legutóbbi hat hónapi fizetésről szóló bizonylatot, illetve a jövedelemről való kimutatást, továbbá igazolni kell azt, hogy adóikat befizették. Munkanélküliek is kérhetik a tartózkodási engedély meghosszabbítását, de ezt azok kéri, akik a munkanélkülit

eltartják. Temesvár és Temes megye területén lakó idegen állampolgárok kérvényeiket a rendőrség idegenellenőrző osztályán nyújtják be G u t u Tódor főnöknek. Erről bizonylatot kapnak és ennek alapján október elsejéig, amíg a bizottság a kérelmeket elintézi, automatikusan az országban tartózkodhatnak. Az idegenrevízió alkalmából a magánalkalmazottak országos szövetségének küldöttsége felkereste B a n u munkaügyi államtitkárt és kérték, hogy a nagy munkanélküliségre és a leépítésekre való tekintettel a tartózkodási engedélyek kiadását a legszigorúbban kezeljék. Az államtitkár kijelentette, hogy a belföldi munka védelméről szóló törvényt nem tévesztik szem elől. A rendelet Temesvárra Bottez György munkaügyi vezérfelügyelőhöz és a rendőrséghez még nem érkezett meg, azon-

ban egy két napon belül itt lesz. Helyénvaló tehát, ha az idegen állampolgárok, akik tartózkodási engedélyük meghosszabbítását kérik, készenlétben tartják az összes irataikat. Ugy a munkaügyi felügyelőség, mint a rendőrség a lapok útján közli majd, hogy a kérvények benyújtása mikor kezdődik.

A országban tartózkodó idegenek engedélyének revíziójával kapcsolatban Bukarestben most készítik az engedély megadására irányuló utasításokat. Fővárosi értesülés szerint Romániában mintegy harmincezer idegen tartózkodik, azonban az idei revízió alkalmával ezek közül csak nyolcezernek fogják a tartózkodási engedélyt megadni. Móját akarják ejteni annak, hogy az idegen állampolgárok helyére román állampolgársággal bíró munkanélkülieket alkalmazzanak.

Megnövekedett a városházán a közigazgatási munka

Grofsorean Kornél dr. főpolgármester érdekes statisztikát készített a városi közigazgatási munka megnövekedéséről. 1910-ben a városi iktató elérte a 40.000 számot. Ez a szám az első pillanatra igen nagy tetszik, azonban ha megállapítjuk, hogy egy-egy ügy több szám alatt is szerepelt, mert a beérkezéskor és a távozáskor is más-más számot kapott, ezenkívül a mellékletek is külön számat viseltek, úgy az ügyek tulajdonképpeni száma egy harmadára száll le. Ezzel szemben az 1932. év eddigi öt hónapjában a városi iktató már eljutott a 26.919 számig és pedig olyképpen, hogy minden ügyiratnak a hozzájáruló kiegészítő iratokkal együtt csak egy-egy száma van. Harminc napnál hosszabb ideig egyetlen ügy elintézése sem várhat és a főpolgármester naponta együtt dolgozik az egyes ügyosztályok vezetőivel, akikkel sorra megtárgyalja az összes ügyeket.

Magyar irredentizmus egy sváb községben

cimmal a Vestul legutóbbi számában egy tudatlanságtól hemzsegő cikk jelent meg, amelyben támadást intéz a szabadfalui egyik tanítónó ellen, mert ez a felekezeti német tannyelvű elemi iskola első és második osztályában nem tanítja a román nyelvet. Még erősebben támadja Simonich katolikus plébánost, mert az a törvényes álláspontra helyezkedve felvilágosította a honfitársakat, hogy a román nyelv tanítása a felekezeti iskolákban csak a harmadik osztálytól kezdve kötelező. A Vestul cikkírójának nagyon jól kellene tudnia, hogy az oktatási szabályzatot és a tanrendet nem az egyes iskolák tanszemélyzete állapítja meg, hanem a parlament törvényhozása útján a közoktatásügyi miniszterium. Ez alól természetesen a szabadfalui iskola sem képez kivételt. Kivételek ma már csak az olyan elvakult sovíniszta, mint a Vestul cikkírója, aki ugyanebben a cikkben felszólítja a hatóságokat, hogy távolítsák el a község határából azt az emlékművet, amelyet a negyvenkilences szabadfalui csata emlékére állítottak és amelyen Petőfi és Bem nevét is megörökítették. Valószínűleg nem ismeri ennek az emlékműnek a jelentőségét sem, amin nem szabad csodálkoznunk azok után, amikor a felekezeti iskolák tannyelvéről írt. Az emlékművet az ott esett hős halottak emlékeztetének megörökítésére állították. Az ott elesettek éppolyan hősi halottak, mint a világháború elesettjei, akik között ugyebár sehol a világon nem tesznek különbséget nemzeti hovatarozandóságuk szerint, hanem minden országban egyformán leróják a kegyelet adóját? Ez alól sem képez kivételt Szabadfalu. Egyébként a leghumorosabb a cikkben, — ez egyben jellemzi a cikkíró gondolkodását is — hogy magyarul irredentizmusról ír azért, mert egy felekezeti iskolában a hét éves sváb gyerekeket német nyelven tanítják.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót. (Conducatorul priz Timisoara.)

Külföldi bankokkal összeköttetést létesített a Nemzeti Bank a devizaátutalások és csekkek gyorsabb lebonyolítása érdekében

A Nemzeti Bank temesvári fiókjához a valuták korlátozása tekintetében újabb intézkedés érkezett a bukaresti központtól. Ez a rendelet inkább a belső használatra szól és annak intézkedéseiből arra lehet következtetni, hogy a legközelebbi jövőben a jegybank nem gondol arra, hogy a magánbankoknak átengedje a valuta és devizaügyletek lebonyolítását, hanem azt egészében magának akarja fentartani.

A tegnap Temesvárra érkezett intézkedésben a jegybank központi vezetése közli, hogy a temesvári fiók által vásárolt devizákat, különböző külföldi pénzintézetek csekkei, hitelleveit

nem kell többé Bukarestbe a központhoz küldeni, hogy azokat a központ értékesítse, hanem behajtás végett immár meghatározott külföldi bankokhoz küldhetik.

Ilyen intézkedéssel kapcsolatban vannak már Angliában, Franciaországban, Svájcban, Belgiumban, Olaszországban, Németországban, Hollandiában és az Egyesült Államokban.

A külföldi bankok a Nemzeti Bank által vásárolt devizák inkassójára a jegybankkal levelezői viszonyra léptek és a rendelet következtében a jegybank temesvári fiókjá az általa külföldi devizákban vásárolt csekkeket, hitelleveket a külföldi bankokhoz küldi.

Ez az intézkedés előjele annak, hogy a jegybank a közeli napokban a Temesvárról eszközlendő átutalások és csekkek tekintetében nem kényszerül majd a bukaresti központhoz fordulni.

Valószínűleg a külföldi levelezők révén a jegybank fiók felhatal-

mazást nyernek, hogy az átutalásokat közvetlenül bonyolíthassák le a jegybank központja nélkül. Ez a rendelet is még mindig csak kísérletezés és a helyzetet a közönség szempontjából nem oldja meg. Leghelyesebb mégis csak az volna, ha a jegybank átadná a devizák igénylésének elintézését a magánbankoknak, amelyeknek külföldön kiépített összeköttetések vannak és a közönségnek nem kellene hosszasan várakozni. Hiába utal át ma valaki pénzt Németországba egy olyan városba, ahol a Disconto Gesellschaftnak nincsen fiókja, mert bankról-bankra

kell vándorolni az átutalásnak, amíg azt végre honorálják.

Az effektív valutavétel tekintetében a jegybank a mai naptól kezdve újabb szigorítást léptetett életbe. Ugyanis — valószínűleg a fokozottabb ellenőrzés céljából — a jegybank úgy intézkedett, hogy

június elsejétől kezdve azok, akik külföldi utazás címén igényelnek valutát, vagy devizát, ezt csak abban az esetben kaphatják meg, ha bemutatják nem csupán az utlevelet, hanem a már előre megváltott vasúti jegyet is.

A vasuti teherkocsiban alvó vidéki parasztleány kalandja két árendőrrel

A temesvári rendőrség — miként megírtuk — néhány nap előtt elfogta Farkas Antal és Dragan János kerékpártolvajokat, akiket átadtak az ügyészségnek. A fogház azonban zsufolásig megtelt és az ügyészség ezért Farkast és Dragant egyelőre szabadlábra helyezte. Ekkor a józsefvárosi állomásra mentek, ahol az egyik üres teherkocsiban töltötték az éjszakát. Reggelre az egyik kocsiban alvó fiatalemberre bukkantak. Az illető Mircea Miklós nagyszentmiklósi legénnyel volt azonos, aki előző napon lekészte a vonatot és takarékosági szempontból a teherkocsiban aludt. Farkas erre rendőrnek adta ki magát, Mircea előtt, aki megrémülve könyörgött, hogy engedjék szabadon, mert nem tudta, hogy a teherkocsiban tilos az alvás. Amikor a legényt kellőképpen megpuhította, előlépett Dragan János, aki viszont a de-

tette, hogy csak akkor engedik szabadon, ha nála levő pénzt leadja. Mircea vonakodott a felszólításnak eleget tenni, mire Farkas személyi motozást is végzett a legény zsebeiben. Két perc múlva Mircea kiforgatott és üres zsebekkel, teljesen kifosztva futhatott, amerre látott. A két rendőrségi közeg azután elvonult, de közben nem vették észre, hogy a kifosztott atyafi követi őket. A Belváros felé vezető úton Mircea megkérdezett egy rendőrt, hogy tényleg hatósági közeg az a két ember, aki előtte halad. Végül is a két gyanús legényt a rendőrségre kísérték, ahol engedelmesen előadták a zsákmányt és azután részletesen elmesélték a rosszul sikerült vágást. A lopott holmikat visszaadták Mircea Miklósnak, aki hálálkodva sietett az állomásra, Farkas Antal és Dragan János visszakerültek az ügyészségre és rablás miatt most már be is csukták őket.

Endresz György nem Endrész József, ha mindjárt Emil C. Sabau azonos is néhai Talpra magyart szavaló Szabó Emillel

A kolozsvári Patria című nemzeti parasztpárti lap hasábjain Sabau Emil nekiment a halott és a rágalmatok cáfolni immár nem tudó Endresz György magyar óceánrepülőnek. Azt állítja róla, hogy az 1918. évi forradalmi időkben Simánd aradmegyei községben mint egy különítmény parancsnoka, sajátkezűleg leszurt két görög keleti lelkészt. A szenáció nem élt még egy teljes napig sem, mert megállapították, hogy Endresz György sohasem járt Simándon, tehát ott nem is szurhatott le senkit. Aki ennek az esetnek a bűnös elkövetője volt, annak neve Endrész József volt, zászlósként szolgált az osztrák-magyar hadseregben és simándi születésű volt.

Az 1918. év végén való zavaros forradalmi időkben Simándon megalakultak a román és magyar gárdák. Egy alkalommal ezek között surlódás támadt, amely vérbe fulladt. Egyes verziók szerint Endrész József felbujtására a magyar gárda néhány tagja meggyilkolta a két lelkészt, más verzió szerint maga Endrész József szurta le a lelkészeket. Endrész József azután Magyarországra került, ott belépett a vörös hadseregbe és Kassabárca községben esedett a csehek elleni harcokban. Ezt az aradi hadbírótság 1924-ben hivatalosan is megállapította a simándi esetben lefolytatott eljárás során.

Alkalmunk volt ma beszélni egy temesvári úrral, aki a Patria cik-

íróját és Endrész Józsefet is jól ismerte. Ez kijelentette, hogy Sabau Emil, aki akkor még Szabó Emillek írta a nevét, Aradon a tanítói konviktuson együtt volt Endrész Józseffel, ha tehát azt írja, hogy Endresz György volt az iskolatársa és a simándi gyalázatosság elkövetője, akkor tudatosan — nem mond igazat. Sabau Szabó diákeveit együtt töltötte Endrész Józseffel, tudta róla, hogy simándi és azt is, hogy a forradalmi időkben miket művelt. Sabau-Szabóról különben Aradon egyesek azt beszélnek, hogy ugyanabban az időben az aradi Kossuthszobor előtt a Talpra magyart szavalta. Bizonyára erről már megfeledkezett és így nem csuda, ha Endrész Józsefet összecseréli Endresz Györggyel.

Koncentrációs kormány megalakításán fáradozik Hindenburg birodalmi elnök

Németországban a Brüning kormány lemondása után a Hitler Adolf vezetése alatt álló nemzeti szocialisták mindent elkövetnek és megteszik a szükséges intézkedéseket a hatalom átvételére. Ennek a szándékuknak sajtójukban is kifejezést adnak. Rosenberg, a nemzeti szocialisták egyik vezető tagja, a Münchenben megjelenő Völkischer Beobachter című lapban vezércikkét írt, amelyben hangsúlyozza, hogy a nemzeti szocialista párt minden komolysággal készül a kormányzatra.

A cikk szerint a legutóbbi tartományi választások arról tettek tanubizonyossá, hogy a nép megunt a folytonos kísérletezést, amelyet a különböző kormányok véghezvisznek és bizalma most már a nemzeti szocialistákban összpontosul.

A nemzeti szocialista párt tudatában van nagy feladatainak és azokra vállalkozik is. A cikk végezetül azt hangoztatja, hogy egész Németországban most nem lehet más jelszó, mint ez:

— Minden hatalmat Hitlernek!

A lap egy másik cikkében követeli, hogy valamennyi német tartomány kormányai vonják vissza azokat az intézkedéseket, amelyekkel a nemzeti szocialista pártot kivételes rendelkezések alá helyezték.

További követelésük az, hogy a nemzeti szocialista párt mindama tagjai, akiket politikai ügyekből kifolyólag elítélték, amnesztiában részesüljenek.

A lap kifejti, hogy az események igazolták a nemzeti szocialisták politikai magatartását és így nem lehet tünni azt, hogy az előző kormány más nézetei alapján elítélt embereket, akik ezért az álláspontért harcoltak, börtönben tartásák.

Göbbel, aki tudvalevőleg Hitler alvezére, a kormányalakítási lehetőségekről cikket írt, azt mondja, hogy félmegoldás nem megoldás.

Félmegoldás volna szerinte az, ha Brüninget, aki nem bizonyult jó kancellárnak, megbíznák a külügyi tárca vezetésével. Hindenburg elnök a parlamenti formák betartásával akarja az új kormányt megalakítani.

Ez pedig csak úgy történhetik meg, ha a nemzeti szocialisták kívánságait respektálja.

Hindenburg birodalmi elnök egyelőre még azon fáradozik, hogy koncentrációs kormány létrejöttét tegye lehetővé. Azért különböző pártállású politikusokat hallgat meg. Tegnap a következők voltak az elnöknel audiencián: Kaas prelátus, Perlitius képviselő, Hugenberg, Dingeldey, Trolls és Molletz képviselők. A tárgyalások során valamennyien kijelentették, hogy készek egy koncentrációs kormányban való részvételre. Egyedül Kaas prelátus közölte az elnökkel, hogy a centumpárt

nincsen abban a helyzetben, hogy egy koncentrációs kormányban résztvegyen.

Amíg azonban a tárgyalások folynak, addig a birodalom különböző helyein tovább folynak a verekedések a kommunisták és a nemzeti szocialisták között.

A rendőrség mindenütt permanenciában van, hogy a naponta megismétlődő véres verekedéseket megakadályozza. Remscheidban a kommunisták rajtaütöttek egy nemzeti szocialista csoporton, amely éppen egy gyűlésről volt hazatérőben. Egy volt rendőrtisztet, aki azelőtt exponált nemzeti szocialista volt, de később a kommunistákhoz pártolt, agyonverték. Három egyént súlyosan megsebesítettek. A rendőrség gyilkosság gyanúja miatt két egyént letartóztatott.

Folyik a vizsgálat a szabálytalanul felhasznált munkanélküli segély ügyében

Megemlékeztünk már arról, hogy a Katolikus Munkásegylet azzal a váddal illette a szociáldemokrata párt temesvári vezetőségét, hogy a várostól a munkanélküliek segélyezésére átvett és tüzfára, valamint ételmi cikkekre szóló bonokat sok esetben nem rászoruló munkanélkülieknek, hanem — pártpolitikai érdekekből — állandóan dolgozó munkások között osztották szét. Ebben az ügyben tegnap délelőtt Schweiger Béla dr. elnök vezetésével a városházán megjelent a Katolikus Munkásegylet küldöttsége és Grofsorean Kornél dr. főpolgármesternek memorandumot adott át. Ez a memorandum részletesen sorolja föl azoknak a bonoknak a számaikat, amelyeket a szociáldemokraták dolgozó munkásoknak adtak és tartalmazza az utóbbiaknak neveit is. A küldöttség arra kérte a főpolgármestert, hogy ebben az ügyben szigorú vizsgálatot rendeljen el.

Grofsorean Kornél dr. főpolgármester válaszában kijelentette, hogy a vizsgálatot már elrendelte és annak vezetésével Heim Ernő dr. városi népjóléti tanácsnokot bízta meg, akinek az adatokat tartalmazó memorandumot is átadja. Annak idején az volt a célja, hogy nyugati mintára a munkanélküliek segélyezését teljesen a munkásszervezetekre bizza, azonban ezt Bottez György munkaügyi vezérfelügyelő, valamint annak előterjesztésére a munkaügyi miniszterium is ellenezte. A főpolgármester ennek ellenére saját felelősségére mégis átadott a szociáldemokrata párt vezetőségének bizonyos számú bonot. Most azonban belátja, hogy mégis a munkaügyi miniszternek és a vezérfelügyelőnek volt igaza és azért a jövőre a munkanélküliek segélyezését maga a város fogja egyedül intézni. A most meginduló vizsgálatról annak befejezése után tájékoztatni fogja a nyilvánosságot is.

A Magyar Párt ifjusági tagozatának hivatalos közleményei.

A bánsági Magyar Párt ifjusági tagozata közli tagjaival, hogy június hó 2-án, csütörtökön este 9 órakor választmányi gyűlést, június hó 3-án, pénteken este 9 órakor pedig taggyűlést tart. A tagok pontos megjelenését kérjük.

A tagok figyelmébe ajánljuk a Tivoli- és Fórum-mozikat, amely mozik tagjaink számára 30 és 25 százalékos kedvezményt nyújtanak tagsági igazolványaink felmutatása ellenében.

A bánsági Magyar Párt ifjusági tagozata június 5-én, vasárnap reggel 9 órakor a Magyar Házból indítja második falucsoportját Medvesre. A kiránduláson résztvenni óhajtnak jelentsék be szándékukat Baschant Józsefnél és Bittó Antalnál a Magyar Házban, délután 5 és 9 óra között. Részvételi díj fejenként 20 lei. Vendégeket szívesen látnak. A résztvevők fürdőruhát is hozhatnak magukkal, mivel délután lemennek a Temeshez.

A bánsági Magyar Párt ifjusági tagozata felhívja tagjai figyelmét a Magyar Nőegylet szombat esti előadására, amelyre a munkanélküli tagok díjmentesen mehetnek el.

Felkérjük a kedvezményes strandbérletre reflektáló tagjainkat, hogy ezirányban Péter Jánossal lépjenek érintkezésbe. Az elnökség.

A Tivoli mozi igazgatóságával történt megállapodások értelmében az ifjusági tagozat tagjai a legmesszebbmenő árkedvezményben részesülnek.

Más utra

kell térni Magyarországnak és egész Európának

Emlékeztet az a nagy feltűnés, amelyet a mult esztendőben Károlyi Imre grófnak a Kapitalista világrend válsága című könyve keltett. Ebben a könyvben Károlyi Imre gróf, azt követeli, hogy szüntessék meg a hitbizományokat és a nagy egyházi birtokokat. Károlyi Imre gróf, aki maga is hatalmas nagybirtok ura, most második könyvét jelentette meg, amelynek Orvény szélén a címe. Bevezetésben azt írja, hogy azért lép elő szokatlan és sokak előtt talán visszatetszést keltő tervekkel, mert az ország megmentésére egyedül ezt az utat találja helyesnek. Elengedhetetlennek tartja, hogy Magyarországnak az anyagi válságból való kivételére egy csomó szükségrendeletet léptessenek életbe és közli is ezeknek a szükségrendeletek tervezetének komplexumát. Ezeket a szükségrendeleteket kilenc csoportba osztja. Ezeknek a rendeleteknek a szigorú végrehajtására szükségesnek tartja egy árdiktátor kinevezését, amint azt Németországban is megtették. A könyv azután foglalkozik különböző politikai kérdésekkel és a világgazdasági helyzettel. Megjósolja, hogy ósre új és elháríthatatlan veszedelmek elé kerül Európa, ha a dolgok tovább is úgy folynak majd, mint eddig. Azért tehát Magyarországnak is és egész Európának is más utra kell térni, ha nem akar beleesni az örvénybe, amelynek szélén jár.

Károly király határozott fellépése buktatta meg a kormányt és Jorga négyszemközt maradva az uralkodóval a miniszterek tudta nélkül mondott le

„Az államnak a tisztviselőivel és tisztjeivel szerződése van, ezt a szerződést be kell tartani“

(Folytatás az első oldalról.)

A súlyos gazdasági helyzet ellenére Bukarestben nagy az öröm. A Déli Hírlap bukaresti szerkesztője a történelmi jelentőségű minisztertanácsról és annak lefolyásáról a következő részleteket közölte:

A minisztertanács az alminisz-

Az uralkodó a köztisztviselői illetmények sürgős kifizetését követeli

Uraim! Régi időkben és súlyos napokban a román vajdák, akkor hívták egybe tanácsadóikat, amikor az egymásra tornyosuló gondok arra készítették őket, hogy a helyzet megoldását keressék. Én mint az ország alkotmányos uralkodója azért kérek most önöket — mint egykor a vajdák régi időkben, — hogy a reánk nehezedő problémákat megoldják, véleményt mondjanak. Ezeket a problémákat uraim önök hivatottak megoldani.

Amikor elfoglaltam őseim trónját — folytatta a király emelt hangon — esküt tettem, hogy a népem öröme az én örömöm is, népem bánata, szenvedése és szomorúsága az is az én fájdalomam. Ezt a fájdalomam, égő sebet érzem ma és kérem a kormányt, hogy ezt az égő és fájdalmas problémát oldja meg. Arról van szó, hogy fizessék ki a köztisztviselők illetményeit és a tisztí zsoldokat.

Az államnak a tisztviselőkkel és a katonasággal kötött szerződése van. Azt a szerződést minden körülmények között respektálni kell. A tisztviselőknek, a hadreregnek óriási összegekkel tartozunk és az a sok rossz és sok baj, javarészt az állami kötelezettségek nemteljesítéséből származik. Én uraim, végeztem. Én feltettem a problémát. Az önök intelligenciájára, okosságára és hazaszeretetére bízom a probléma gyors, de tökéletes megoldását.

A kormány tagjai megoldási lehetőségeket ajánlanak

Pillanatokig tartó néma csend fogadta az uralkodó szavait, majd elsőnek Argetoianu pénzügyminiszter emelkedett szólásra. Részletes jelentést tett a pénzügyi helyzetről, rámutatott, hogy az országnak belső erejéből kell segíteni.

A pénzügyminiszter a maga részéről a probléma megoldására több megoldási lehetőséget ajánlott.

Argetoianu után Jorga miniszter-

terek közül csupán Bratescu Zamfir vett részt. A kormány tagjai között igen komoly hangulat uralkodott. Öt óra után az uralkodó megnyitotta a tanácskozást és a következő beszédet mondotta:

— Mi célja van ezzel Felsőgednek — kérdezte meglepetten Jorga. A király kitérő választ adott, mire Jorga meghajolt az uralkodó előtt és bejelentette: — Tiszteletteljesen benyujtom a kormány lemondását.

A lemondást a király tudomásul vette és arra kérte Jorgát, hogy az utód kinevezéséig vezesse az ügyeket. Jorga is eltávozott és közölte a reá várakozó miniszterekkel, hogy öt perc már nem miniszterek. A hír

megoldja.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

— A kormány tekintettel arra, hogy a köztisztviselői fizetésekhez szükséges összeget nem tudta előteremteni, kölcsönt szerezni lehetetlen, viszont a tisztviselői fizetések 50 százalékos csökkentése erős pártkormányt igényel, lemondott.

A kormány lemondása Bukarestben is feltűnést keltett, mert még a beavatottak sem számítottak az események ennyire hirtelen fordulatá-

tával. A politikai pártok vezetői Michalache kivételével Bukarestben tartózkodnak. Tegnapp este az összes pártok vezérőrbizottságai ülést tartottak. Maniut ma várják Bukarestbe. A helyzet még teljesen bizonytalan. Titulescu hazahívásának hírére még nem erősítették meg. Bizonyos, hogy a király nemzeti kormány alakításán fáradozik, azonban a hivatalos közlemény viszont pártkormány uralomra jutásának szükségességét hangoztatja. Politikai körökben kijelentik, hogy a hivatalos közlemény Jorga politikai pályafutásának tragédiáját tartalmazza. Jorga, aki a pártok uralma ellen küzdött, kénytelen volt beismerni, hogy csakis pártkormány rendelkezik tekintéllyel.

Erre megkezdődött a tanácskozás. Szó volt a fizetések csökkentéséről. A csökkentések kérdésénél szintén vita volt. Végül a minisztertanács a következőket határozta:

Nyolc tagból álló miniszterközi bizottságot alakítanak, amely egy héten belül a megoldásra irányuló konkrét javaslatot tesz és az a fizetések kiegyenlítését biztosítja.

Ezzel a határozattal a minisztertanács véget ért. A miniszterek sorra kifelédültek, amikor Jorga távozásban volt, a király magához kérette és félrevonult vele.

Ezalatt a kormány többi tagja a földszinti teremben várakozott a kormányelnökre. A miniszterek kö-

zött nyomott hangulat uralkodott.

Amíg Jorgára várakoztak, több miniszter felvetette a lemondás gondolatát. Többen elleneztek, főképpen Valcovici vasutügyi miniszter érvelt a lemondás ellen:

— A kormány ne mondjon le, a helyzet nem annyira kritikus, tartsanak ki.

A lemondás körül vita fejlődött ki, ezalatt a király és Jorga között lejátszódott a történelmi jelentőségű jelenet.

Az uralkodó, miután félrevonult a miniszterelnökkel, újlagosan biztosítékot kért, hogy a köztisztviselői fizetések problémáját a kormány

Temesvárott a Déli Hírlap utján tudták meg a lemondást

Temesvárott már napok óta beszéltek a kormány várható lemondásáról, mégis nagy meglepetést keltett az, amikor tegnap este hirtelen megérkezett a bekövetkezett lemondásról szóló hír.

A Déli Hírlap megbízható és gyors hírszolgálatát jellemzi, hogy bár a kormány lemondása este félnyelkor történt, nyolc előtt a szerkesztőség már megkapta az értesítést, nyolc óra után pár perccel pedig plakátaink már ott voltak a nagy belvárosi kávéházak ablakiban.

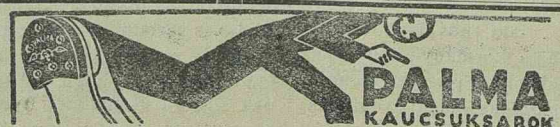
Az esti korzó népe nagy tömegekben állott meg a plakátok előtt és a kíváncsiak csoportja különösen a Ferdinand kávéház előtt szaporodott fel annyira, hogy még a villamosorgalom is megakadt. Az emberek izgatottan tárgyalták a várható po-

litikai eseményeket és az utcákon, a vendéglőkben, kávéházakban, sőt a nyári m zikban is egyébről sem volt szó, mint a Jorga kormány távozásáról.

Vidéken, az ország nagyobb városaiiban a súlyos gondok ellenére kitörő lelkesedéssel fogadták a kormány lemondását. Bukarestben még éjjel 2 óraker tizezernyi tömeg volt az utcákon.

Használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, liliumtejszappant, lilium-pudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA EMIL városi gyógyszer-tárában, a „Fekete Sashoz“, Belváros, Szent György-tér.

Ha szép akar lenni,

Jön!

CONRAD VEIDT

Jön!

Jön!

!!

mint
RASPUTIN
a CAPITOL MOZIBA

!!

Jön!

Déli
HírlapSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGYTEM
4. SZÁM.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 90, negyedévre 240, fél
évre 450, évre 900 lel. — KÜL
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évre 1200 lel
vagy egyenlő értékű valuta.

Telefon:

2-52 este 9 után 7-85 és 2-42

A szerkesztőség és kiadóhivatal
főszekrény felel.

A „Világ” nyomda nyomása

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai in-
tézis jelenti: Változó időjárás
várható nyugat felőli szelekkel,
helyenkint esőkkel lényeges hő-
süllyedés nélkül.

— Nyugalomba vonult bankigaz-
gató. Novotny Károly, a Bánáti
Bankgyesület igazgatója, negyven
esztendői bankszolgálat után szeptem-
ber elsejével nyugalomba vonul.
Novotny Károly 1892-ben kezdte
meg pályafutását a Temesi Agrár
Takarékpénztárnál, ahonnan nyolc
év múlva mint főkönyvelő átlépett
az akkori Délmagyarországi Gazda-
sági Bankhoz, amely később a Sváb
Központi Bank nevet vette föl,
majd néhány év előtt fuzionált az
Aradi Polgári Takarékpénztárral és
ettől kezdve a Bánáti Bankgyesü-
let nevet viseli. Novotny Károly,
aki harminckét esztendő óta ugyan-
egy intézetnél van, 1907-ben cég-
jegyző, 1911-ben pedig igazgató
lett. A Bányászati gazdasági életében
kiváló szerepet vitt mindenkor és
különösen a parcellázás terén szer-
zett érdemeket.

— Bizottsági ülés. A városi ker-
tesztet és erdőgazdaság működésé-
nek ellenőrzésére alakított polgári
bizottság csütörtökön, június 2-án
este hat órakor a városházán ülést
tart.

— Tűz egy szénüzletben. A múlt
éjszaka Budapesten a Szent János-
téren egy szénkereskedésben tűz
támadt. A kivonult tűzoltóság be-
hatolt az üzletbe, ahol hat tűzoltó a
kifejlődött szénigáztól eszméletét
vesztette. Valamennyit a mentők
súlyos állapotban kórházba szállí-
tották. A tűzoltóságnak két órai
nehéz munka után sikerült a tüzet
eloltani.

— Az orsovai polgári iskola volt
növédekének találkozója. A volt
iskolatársak negyven éves találko-
zásának megrendezése végett Mü-
ller Adolf, a szörényi megyei Toplecz
község jegyzője, felkéri az orsovai
polgári iskola azon növendékeit,
akik a negyedik osztályt 1892-ben
végezték, hogy pontos címüket vele
közöljék.

A huszonhárom éves menyasszonyról kide- rült, hogy már huszonnégy esztendő óta ha- lottként szerepel a temesvári anyakönyvben

Tokár Irén huszonhárom esz-
tendő temesvári nő megjelent az
anyakönyvi hivatalban és bejelen-
tette, hogy férjhez akar menni.
Raics Aurél anyakönyvvezető a
bejelentés alapján utána nézett Tokár
Irén adatainak a születési anya-
könyvben. Alig pillantott azonban
bele a fellapozott könyvbe, amikor
meglepetve szólt:

— Kegyed nem köthet házasa-
ságot.

— Miért, kérem? — kérdezte
ijedten Tokár Irén.

— Azért kérem, mert kegyed
huszonnégy esztendő óta halott.

Tokár Irén, aki jár, kel, eszik,
alszik, dolgozik, beszél, sehogy sem
akarta elhinni, hogy ő halott volna.
Raics Aurél anyakönyvvezető azon-
ban megmutatta neki a hivatalos
bejegyzést. A megfelelő rubrikák-
ban olvasható: Tokár Irén, született
1909 január 22-én Temesvárott a
Fröbl-utca 41. szám alatt és a kór-
ház 1910 június 25-iki 628. számú

értesítése szerint meghalt 1910 ju-
nius 20-án tizenöt hónapos korában.
Ellenőrzésül megtekintették az 1910
évi halotti anyakönyvet is. Ott be-
van jegyezve, hogy a kórház jelen-
tése szerint 1910 június 20-án meg-
halt Tokár Irén, aki 1909 január
22-én Temesvárott született.

Nem volt semmi kétség. Tokár
Irén a papíron tényleg halott. Ha-
lott pedig nem köthet házasságot
és hiába mondja, hogy él. Most az-
tán megindul a vizsgálat, hogy mi-
lyen alapon jelentette annak idején
a kórház Tokár Irén elhalálását.
Ha ez kiderül, akkor majd megin-
ditják az eljárást Tokár Irénnek
halottaiból való feltámasztása és
másodszori — ezuttal papíron —
való megszületése iránt. Ha ez meg-
történik, akkor Tokár Irén, aki ha-
lott korában vígan élte világát,
majd szépen házasságot köthet. Ad-
dig mint élő halott jár az emberek
között.

Végre kifizették a márciusi hátralékos nyugdi- jakat, de az áprilisira még nem került a sor

A pénzügyminiszteriumban Bra-
tescu Zamfir pénzügyi alminiszter
elnököle mellett tanácskozás volt,
amelynek célja a köztisztviselői ki-
fizetések és az állam részére történt
anyagszállítmányok után járó össze-
gek kiegyenlítésének megállapítása
volt. A bizottság elhatározta, hogy
a köztisztviselőknek még május hó-
napra járó fizetési hátralékukat
június 1—10 napjai között egyenlítik
ki. Június 10—20 között kifizetik az
anyagi és dologi kiadásokat, míg
június 20—30 között az állami be-
vételek arányában megkezdik a
június hóra esedékes tisztviselői
fizetések kiutalását. A nyugdíjakról
nincsen szó, mert azokat átutalták
a központi nyugdíjpénztár hatáskö-
rébe, a nyugdíjpénztárnak pedig
nincsen pénzügyi fedezete és így a
nyugdíjasoknak egyelőre még nem
jutott semmi.

— Temesvári műkedvelők kirán-
dulása Boksánba. A rónáci Dalos-
kör jövő szerdán, június 6-án nagy
kirándulást rendez Boksánbányára.
Este az ottani Arany Szarvas szálló
nagytermében a Daloskör vegyes-
karának bevezető éneke után színre-
hozzák a Csárdáskirálynő operettet,
amelyet tánc követ.

— Elfogott sikkasztó A rendőrség
detektívei a város területén elfo-
gták Dvorák István volt tiszt-
viselőt, akit sikkasztás miatt köröz-
tek. Dvorák az utóbbi időben bizo-
mányba kapott áruk eladásával fog-
lalkozott, de az áru értékével nem
számolt el. Átadták az ügyész-
nek.

Temesvárott tegnap a nyugdíjasok
körében érthető örömet váltott ki a
hir, hogy pénz érkezett. Negyven mil-
ió leiről beszéltek, de ez a hatalmas
összeg végeredményben egy millió
leire zsugorodott össze. Egy millió
leit adtak, — ezt az összeget is egye-
előre Temes megye költségvetésében
rendelkezésre álló összegből folyó-
sították — hogy a pénzügyigazgató-
ság fizesse ki a márciusi hátraléko-
kat. A pénzügyigazgatóság összesen
félmillió leit fizetett ki ebből a pénz-
ből és márciusi hátralék Temes-
várott már nincsen. Tegnap délelőtt
a nyugdíjasok százai várakoztak a
nyugdíjpénztár előtt, abban a remé-
nyben, hogy az áprilisi nyugdíjat
megkapják. Erre azonban pénz-
hiányában egyelőre sor nem kerül-
hetett. A pénzügyigazgatóságon hi-
szik, hogy rövidesen pénzt kapnak
a nyugdíjpénztártól és megkezdhetik
az áprilisi nyugdíjak fizetését.

— Májusban a halál vezetett. Má-
jusban Temesvárott százhuszonnégy
születés volt, ezzel szemben azonban
száznegyven haláleset fordult elő.
A halálozások száma tehát tizen-
nyolccal volt több, mint a születés-
eké. Házasságot májusban a temes-
vári anyakönyvi hivatal előtt ötven-
két pár kötött. Ezzel szemben ugyan-
ezen időben tizenhét válást vezettek
be az anyakönyvbe. Vallásváltást
május folyamán kilenc esetben je-
lentettek be.

— Bicikli keresi a gazdáját. A belvárosi
rendőrségen előállítottak két egyént,
akiknél kerékpáralkatrészeket találtak. A két gyanús
férfi a kerékpárt lopta és értékesíteni akarta.
A rendőrség felszólítja azokat, akiknek az
utóbbi hetekben eltűnt a biciklijük, hogy a
belvárosi rendőrprefektúra 4 számú irodá-
jában jelentkezzenek.

— Táncestély a Gyárudvarban.
Az ifju román intellektuelek szövet-
ségének temesmegyei szervezete
június 4-én, szombaton este tíz órai
kezdettel a gyárvárosi sörgyár helyi-
ségében táncestélyt rendez, amelyre
ezuton is meghívják a közönséget.
Belépődíj személyenként husz lel.

* Csárdáskirálynő. A rónáci Ha-
ladó kör szombaton, június 4-én este
föltizkor az Ujváry-féle teremben
színrhozza Kálmán Inrének Csár-
dáskirálynő című három felvonásos
operettjét. A címszerepet Dironka
Ennie, partnerét Lursch Lénárd
alakítja, a szubrett szerepében Hu-
nyadi Kató, a táncos komikus
figurájában pedig Mayer József
lép föl. A többi nagy szerepet
Horváth Gyuláné, Hunyadi Zsófi,
Gyémánt Cili, Mayer Matild, Mayer
Mariska, Bajtai János, Vajda Osz-
kár, Gyöngyösi István, ifj. Dóczy
Lajos, Szántó Lajos, Békési Gyula,
Rajeczky József, ifj. Bodor János,
Glázer Arnold, Páger János, Dóczy
István és Biebel Antal játszák. A
darabot Horváth Gyula rendezte,
a táncokat pedig Tényi Irén ta-
nitotta be. A zenekart Molnár
Ernő vezényli és a sugást Biró
Zoltán látja el.

* Dr. Volicsék-féle fizikális-diäte-
tikus szanatórium Bocsa-Mon-
tanán május 15-én megnyitott. Ki-
tűnő eredmények az idegrendszer,
— a légző- és emésztőszervek, —
az anyagcsere megbetegedésnél.
Anyagcsere kurák. Edző és erősítő
kurák. Külösen előnyös minden lá-
badozónak. Saját tehenészet. Bocsa-
Montana elismert klimatikus gyógy-
hely. 50 százalékos vasuti kedvez-
mény.

— Stachler Ádám divat. kötöt-
és rövidárúháza átköltözött az egész
ujonnan átalakított és Temesvár, IV.
Bul. Carol (Hunyadi-ut) 9. sz. alatt
levő helyiségekbe, ahol az árusítás
a nagyon olcsón megállapított ára-
kon már meg is kezdődött. A Stachler
Ádám cég közel harminc év óta,
vénököre, a temesvári és környék-
beli közönség, legnagyobb megelé-
gedésére működik a piacon és ta-
pasztalata, elsőrangú összeköttetései
és sokévi gyakorlata révén abban a
kellemes helyzetben van, hogy dus vá-
lasztékú és jól szortirozott raktárán
olyan árukat tart, amelyek úgy mi-
nőség, mint izlés és ár tekintetében
a legelőnyösebbet nyújtják. Erről
mindenkinek érdeke személyesen
meggyőződni a józsefvárosi Bulev.
Carol (Hunyadi-ut) 9. szám alatti új
üzlethelyiségben.

Sakását molyok

veszélyeztetik!

Küldje hozzám bármennyi
szövetét, (férfi ruhák, ka-
bátok, stb.) lőszört és tollat
és én azokat új módszer
alapján néhány nap alatt
egyszer mindenkorra
biztosítom molyragás ellen

Dr. Villányi Irén

vegyesznő
mütszítő és festő intézete

Műhely: II, Klapkasor 8.

Átvételi hely: I, Str. Alexandri
(Hunyadi-u.) 8.

A régi okmánybélyegek kicserélése. Megirtuk, hogy a monopoligazgatóság a néhai Ferdinánd király arcképével ellátott régi okmánybélyegeket a mai naptól kezdve kivonja a forgalomból. A rendelet értelmében felszólították a temesvári dohánytörszék tulajdonosait, hogy ezeket a régi és értéküket elvesztett okmánybélyegeket július elsejéig cseréljék be. A trafikuskok összecsoomagolták a régi bélyegeket, ezekről kimutatást is készítettek és várták, hogy újabb értesítést kapjanak kicsereléséről. Legnagyobb meglepetésükre azután megtudták, hogy a bélyegeket a monopolhivatalnak kell beszállítani, amely azokat Bukarestbe továbbítja, de ellenértéküket, illetve az új bélyegeket csak a becserelésre kitűzött határidő letelte után fogják kiszállítani. A trafikuskok addig várhatnak.

Leszállított árak mellett

a legolcsóbban vásárol szöveteket és hozzávalókat a B Á N S Á G legnagyobb és legrégebbi szaküzletében

Rabong & Schneider

Temesvár-Belváros, Szt. György-tér
róm.-kath. püspöki palota

— **Negyvenöt éves érettségi találkozó.** Dicsőffy Kálmán dr. kéri volt osztálytársait, hogy június 4-én este Budapesten a Gellért-szállóban jelenjenek meg negyvenöt éves érettségi találkozóra. Az osztálytársakat levelezőlapon hívja meg és ilyen lapot Temesvárra is küldött Elek Károly nyugalmazott miniszteri tanácsosnak, akit azonban nem találtak. Amennyiben olvasóink közül valaki ismeri Elek Károly címét, szíveskedjék vele a meghívást a találkozóra közölni.

A **kertészeti egyesület közgyűlése.** A romániai kertészeti egyesület temesvári fiókjá Faraudo Károly, a bukaresti központ elnökének vezetése alatt most tartotta meg idei rendes közgyűlését, amelyen Kaurerek Alajos, a központ vezetőségének tagja is résztvett. A fiókegyesületnél ez alkalommal 70-nél több szakkertész kérte felvételét. A fiók vezetőségét egyhangulag választották meg és pedig: Vezetőelnök: Demetrovici Mihály, ügyvezető elnök: Agátsy János, alelnök: Janszky Béla, 1. titkár: Schlagetter József, 2. titkár: Kühn Alajos, pénztáros: Haasz György, könyvtárnok és szertárnok: Bauer György, ügyész: Körner József dr., ellenőrök: Nesztler János és Reichel Károly. A választmányban mint alosztályok képviselői szerepelnek: Bozsits Dusan, Wendelin Rezső, Katzenmayer Péter és Dernay Károly.

* **Kedvezményes utazás** Budapestre. Budapest a Nemzeti Vadászati Védőegylet a Vigadóban június hatodikáig bezárólag agancs és vadászati trofea kiállítását rendez. A kiállításra kedvezményesen lehet utazni a magyar határtól és pedig első osztályon második osztály egész jeggyel, második osztályon harmadik osztály menetjeggyel, harmadik osztályon pedig fél második osztály jeggyel. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok helyébe együtt a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók. Darabja 120 le. A fenti kedvezmények a Budapestre való visszautazásnál is fennállanak.

— **Védekezés a kolumbácsi legyek ellen.** Megirtuk, hogy a kolumbácsi legyek újból felléptek a Bánságban és mindenféle igen nagy károkat okoznak. Egyik olvasónk közli, hogy az állatokat a kolumbácsi legyekről leginkább úgy lehet megvédeni, hogy az állatokat bedörzsöljük bürökkel, vagy pedig beléndekkel. Az így bedörzsölt állatokra a kolumbácsi légy nem száll rá.

Hagyjatok fel minden reménnyel, ti, akik ide beléptek . . .

Jelentettük, hogy a szegény emberek bankja, a városi zálogház, megszüntette működését. Erre a zálogházat igazságügyminiszteri rendelet kényszeríti, amely a törvényes kamatokon kívül semmiféle illeték szedését nem engedi meg. Már pedig enélkül a sokféle költséggel dolgozó zálogház működése lehetetlen ráfizetés nélkül. Németországban, ahol valóban nagy szociális érdekekkel védelmezik meg a közönség érdekeit, a zálogházak huszonnegy százalékos szednek.

A temesvári városi zálogházba tegnap reggel — mint más napokon is — már nyolc órakor egymás kezébe adták a kilincset a szegény emberek, akik szegényes holmijukat hozva magukkal, egy kis kölcsönt akartak maguknak szerezni. Jött izgatottan egy férfi, aki sebtiben letette a pultra a csomagot, amit magával hozott. Egy egész családnak téli ruhája volt a batyuban.

— Kérem szépen, — mondotta lihegve, — tegnap az iskolából háza küldték a gyermekemet, mert a tandíja még nincsen kifizetve. Ha most reggel nem fizeti ki, elveszett a tanéve. Itt kint várakozik a lányom, hogy átadjam neki a pénzt, melyet

ezekre a téli kabátokra és egyéb ruhára kapok.

A szegény ember úgy áll, mintha fejbe csapták volna, amikor közlik vele, hogy zálogtárgyakat nem fogadnak el és kölcsönt nem adnak. Miközben a ruhaneműt visszakötözi a nagykendőbe, könnyel telik meg két szemé. Busan és tántorogva megy ki.

Utána nemsokára öreg anyóka tipeg be. Régi divatu párnahuzatokat, egy ezüst gyertyatartót és két ezüstkanalat hoz. Özvegyasszony. Nyugdíjas, de már hónapok óta hiába vár a nyugdíjára. Minden hittele már kimerült. Vasárnap evett utoljára. Kenyérre kellett volna egy kis pénz. Reménytelenül távozik és elmenőben kérdezi: merre vannak az ószeresek? Azoknak akarja jobb időből megmentett drágaságait eladni.

Harmadiknak hivatalnokember nyit be. Három-négy zsebből egymásután kirak a márványlapra egy csomó ékszert. Mind családi darab. Megér vagy huszezer leit. Néhány ezer leit akar, sürgősen kell. Egyik családtagján veszedelmes idegbajtört ki.

— Orvosi tanácsra még ma el kell szállítanom — mondja — a kolozsvári klinikára, mielőtt késő lesz.

Ugyanaz a reménytelenség, ugyanaz a lehangoltság, amikor megtudja, hogy hiába jött.

És egymásután jönnek és éppen úgy egymásután mennek az emberek. A legtöbbnek kenyérrre kellene a pénz, másnak lakásra, van olyan, akinek orvosságra. De nincsen pénz, nincs, nincs.

A városi zálogházban csak kiváltásokat lehet eszközölni. De ki nek van ma pénze, hogy elzálogosított holmiját kiváltsa? Meghosszabbításokat nem lehet végezni. A kiváltatlan tárgyakra június hónapban kitűzött árveréseket nem tartják meg. A városi zálogházból ma mindenki csalódván jön ki. Máskor egy kis pénz birtokában vigasztaló dást, megnyugvást hoztak magukkal innen az emberek. Ma a bejárat fölé oda lehetne függeszteni Dante szavait, amelyeket a nagy költő a pokol kapujára irt halhatatlan művében:

— Hagyjatok föl minden reménnyel, ti, akik ide beléptek!

k. e.

— **A buziási önkéntes tűzoltótestület** június 18. és 19. napjain ünnepi fennállásának ötvenedik évfordulóját. A nagymultú egyesület jubileumán a temesvári és más környékbeli városok önkéntes tűzoltóegyesületei is résztvesznek. A jubileumi ünnepség június 18-án délután kezdődik, este Pattyánszky Elemérné zászlóánya tiszteletére szerenádot rendeznek és este ismerkedési estély a Modern étteremben. Június 19-én zenés ébresztő nyitja meg az ünnepség második részét, amelynek keretében az egyesület zászlaját újra beszentelik. A másodnapos ünnepség programján díszfelvonulás, közgyűlés, sportmérkőzés és este táncmulatság szerepel.

* **Vaniss László dr.** fogorvos rendelőjét áthelyezte I. Telbisz (Börze) utca 3.

— **Gambrinus ünnepély.** Vasárnap, június 5-én a romániai rózsakedvelők egylete a Tiszti Kaszinó termében és a nagyteraszán nagyszabású Gambrinus-ünnepélyt rendez.

Kérjen

Buziási Phönix

ásványvizet

Üdit Gyógyít

Kapható minden jobb vendéglőben és kereskedésben.

— **Erettségi találkozó.** A temesvári felső kereskedelmi iskolában 1912-ben érettségizett, volt osztálytársakat kérjük, hogy a huszéves találkozó programját megbeszélendő, jöjjenek el június hó negyedikén, szombaton este tíz órakor az Élite-kávéház kerthelyiségébe. Vidékelakók közöljék címüket Osztoia Metod C. F. R. osztályfőnökkel. (Timisoara, Str. Milano 5. Parkszanatórium mellett.)

— **A Ripensia** a legutóbbi kolozsvári győzelem után Gyulafehérvárott az Unirea csapat ellen játszott propaganda-mérkőzést, amelyet 5:1 (2:1) fölényes eredménnyel megnyert.

— **Megegyezés az erdélyi katolikus státusvagon ügyében.** Római jelentés szerint Vatikánvárosban Paccelli bíboros államtitkár és Pop Valér dr. román igazságügyminiszter között megállapodás jött létre, amely a Vatikán és Románia között fennálló konkordátum kilencedik fejezetére vonatkozik. Az Osservatore Romano szerint ez a megegyezés megszünteti azt a nézeteltérést, amely az erdélyi katolikus státusvagon kezelésére vonatkozik. A megegyezés részleteit csak a román kormány által történt jóváhagyás után fogják nyilvánosságra hozni.

ELSŐRENDÜ - SZÁRAZ

PARKETTA

VERSENYKÉPES OLCÓ ÁRON

BELA KRAUSER FILM TEMESVÁR IV. TELEFON: 18-46

* **Szeplőt, májfoltjait eltünteti** a higanymentes Depigmin arcvíz. Kapható kizárólagosan a Mária gyógytárban a Mária szoborral szemben. Utánzatoktól óvakodni.

— **Munteanu Zsófia temesvári hangversenye.** Munteanu Zsófia, a kiváló hangversenyekes, június negyedikén este kilenc órakor a Tiszti Kaszinó nagytermében tartja egyetlen temesvári hangversenyét. A művésznőt zongorán Tolnay Béla zongoraművész kíséri. A hangverseny műsorán Mozart, Brahms, Wolf Hugo, Strauss Richard, Skeitetti, Jora, Zirra, Bradiceanu és Dima művei szerepelnek. Jegyek elővételben 60, 40 és 20 leies árakon a színházi pénztárnál válthatók.

Mozi

Moziak műsora

Belvárosi Capitol mozi: Négy szökevény (Beszélő film.)

Forum mozi: A szerelem foglya (Beszélő film.)

Gyárfárosi Apolló mozi: Kettőn egy autón. (Beszélő film.)

Józsefvárosi Tivoli mozi: Malek mint Casanova (Beszélő film.)

Szerkesztői üzenetek

I. I. erzsébetvárosi nyugdíjas. Villanyvilágítási panasza ügyében szíveskedjék bármely nap délután négy óra után szerkesztőségünkben megjelenni.

Dr. Heymann, Resica. Nagy utánjárással csak most tudjuk önnel a kívánt címet megküldeni Heroldo de Esperanto, Köln a Rhein, Brüsslerstrasse Nr. 94, Germania. Ez egy hetilap Nagyon elterjedt. Esperanto ügyekben szíveskedjék ránk való hivatkozással a következő címre írni: Csapó Gyula, Timisoara, III. Str. Ciprian Porumbescu 18. Csapó ur az esperanto világszövetség temesvári delegátusa és minden kérdésben szívesen szolgál fölvilágosítással.

Varrógép jellegére cím van a kiadóban.

ABC utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti csésze-rangu

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitűnő ellátással) — a szoba fekvésétől függően — már napi 12 — pengőért kaphatja.

BRISTOL

szállodában.

Rádió

Szerda (junius 1.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofonzene. 6 óra: Tarkahangverseny. 7 óra 10: Szórakoztató zene. 8 óra 40: Énekhangverseny. 9 óra: Zongorajáték. 9 óra 45: Fuvolahangverseny. 10 óra 15: Csellóhangverseny. Budapest. 10 óra 15: A második honvédegyalgezed zenekarának hangversenye, közben hírek. 2 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 2 óra 5: Veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának hangversenye, közben hírek. 3 óra 15: Népiskolai testnevelő tanfolyam. 4 óra 45: Árfolyamhírek. 6 óra: Tót kurucok II. Rákóczi Ferenc szabadságharcában, Haller Jenő dr. előadása. 6 óra 45: Hírek. 7 óra: Pilótás Ferenc előadása: Új irányok a vívósportban. 7 óra 25: Gramofonzene. 9 óra 10: A Kerntler-Országh-Friss-trió hangversenye. 10 óra 10: Tóth László dr. előadása: A magyar lélek és a magyar tenger. 10 óra 40: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Szabó Lujza és Szedő Miklós közreműködésével. 12 óra 10: Hírek. 12 óra 30: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarius-kávéházban. Bécs. 1 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 40: Gramofonzene. 3 óra 10: Gramofonzene. 7 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra: Népdalok. 10 óra 15: Szórakoztató zene. 12 óra: Táncczene. Belgrad. 12 óra 45: Gramofonzene. 2 óra 5: A rádiózenekar hangversenye. 6 óra: Gramofonzene. 7 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 55: Kávéházi zene. 9 óra 30: Gramofonzene. Langenberg. 7 óra: Déltáni hangverseny. 10 óra: Zenekari hangverseny. 11 óra 15: Daljáték előadása. 12 óra 45: Hírek, utána cigányzene Budapestről. Milánó. 9 óra: Könnyű zene. 10 óra 30: Gramofonzene. Prága. 9 óra: Fuvózenekar hangversenye. 10 óra 15: Kamara-jazz. Róma. 10 óra: Gramofonzene. 10 óra 45: Operaelőadás. Stockholm. 10 óra: Operatrészetek. 12 óra 20: Táncczene. Strassburg. 8 óra 30: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra 15: Gramofonzene. 10 óra 45: Szimfonikus hangverseny. 12 óra 30: Táncczene. Varsó. 9 óra 35: Gramofonzene. 10 óra 15: Karének. 10 óra 55: Szakszofon és banjozene. 11 óra 30: Zongorahangverseny. 12 óra: Táncczene.

Csütörtök (junius 2.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofonzene. 6 óra: Roman és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Szim-

fonikus hangverseny. 10 óra: Szórakoztató zene. Budapest. 11 óra 15: A Szervánzky szalonzenekar hangversenye, közben hírek. 2 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 2 óra 5: A rádió házikivittjének hangversenye, közben hírek. 4 óra 45: Árfolyamhírek. 6 óra: B. Czeke Vilma mesél. 6 óra 45: Hírek. 7 óra: Gazdasági előadás. 8 óra 30: Zenekari hangverseny Halász Fischer Anny (hegedű), Dalmáth Lenke (zongora) és Teichmann Irén (ének) közreműködésével. 9 óra 30: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 10 óra 30: Dalol a kalapács című életkép előadása a stúdióból. Utána gramofonzene. Bécs. 1 óra 30: Zenekari hangverseny. 2 óra 40: Gramofonzene. 3 óra 10: Gramofonzene. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 6 óra 20: Gyermekóra. 7 óra: Déltáni hangverseny. 9 óra 40: Jazzband. 11 óra 10: Operatrészetek. 12 óra 30: Zenekari hangverseny. Belgrad. 2 óra 5: A

rádiózenekar hangversenye. 6 óra: Gramofon-7 óra: Operatrészetek. 8 óra 55: Népdalok. 9 óra 30: Énekhangverseny. 12 óra 50: Kávéházi zene. Langenberg. 7 óra: Déltáni hangverseny. 12 óra 20: Zenekari hangverseny. 1 óra 15: Kávéházi zene. Milánó. 9 óra 5: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Gramofonzene. 10 óra 15: Gramofonzene. Prága. 9 óra: Énekhangverseny. 10 óra: Vonóségyes hangverseny. 10 óra 30: Népszerű zene. 11 óra 30: Kerengők két zongorán. 12 óra 20: Szórakoztató zene. Róma. 10 óra 45: Arrigo Serato hegedűhangversenye. 12 óra 30: Szórakoztató zene. Stockholm. 10 óra: A rádiózenekar hangversenye. 12 óra: Tarka óra. Strassburg. 8 óra 30: A rádiózenekar hangversenye. 9 óra 45: Szórakoztató zene. 10 óra 45: Varsó. 10 óra 15: A filharmonikus hangversenye. 12 óra 35: Táncczene.

Közgazdaság

Iparosok panasza a forgalmi adó kivetése és az adótárgyalásokra való idézések miatt

Az ipari munkaadók szindikátusának küldöttsége Veterány Viktor dr. ügyész és Gazda József titkár vezetésével felkereste Zlatescu pénzügyigazgatót. A köldöttség kérte, a pénzügyigazgató utasítsa az adóki-vetési bizottságokat, hogy tizenhat százalékos kereseti adót fizető és ezt az egyenes adó kivetési ívével igazoló iparosokat a forgalmi adó alól mentesítsék. Ebben az ügyben az ipari munkaadók szindikátusa közbenjárásért Furlugeanu Oktáv vármegyei prefektushoz is fordul.

További panasza az iparosoknak az is, hogy az adótárgyalásra valamennyi iparos reggel nyolc óra

szóló idézést kap. Ezzel szemben sokra csak órák múltán, vagy csak délután kerül a sor. Még kellemetlenebb ez az eljárás azoknál a vidéki iparosoknál, akiket más községbeli adóhivatalhoz idéznek meg az adóki-vetési bizottság elé. Ezek gyakran egy egész napot töltenek el várakozással, amíg a sor rájuk kerül. Helyes az volna, hogy az adófizetőket csoportonként idéznék meg a nap bizonyos órájára és akkor egyiknek sem kellene felesleges várakozás miatt anyagi kárt szenvedni és időt veszíteni.

Halálponat

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: A. G. Griffiths

Fordította: Vécsey Leó

I. folytatás.

E szavakkal nemzetének ösztönös udvariasságával meghajolt az ifjú hölgy felé, aki e pillanatban tűnt fel sápadtan és feidult arccal a fülke ajtajában. Egy percig figyelte a folyosón lázongó utasokat, aztán szó nélkül visszavonult és becsukta maga mögött az ajtót.

Nem sokkal később az ellenőr megadta a jelt és a vonat ismét megindult. Most már közel jártak Páris-hoz és egy rövidke félóra múlva megérkeztek a lyons-i pályaudvarra. Itt az utasok tömege kiözönlött az expresszvonatból, — a legtöbbje mit sem sejtett — és eltűntek a kijáratokon. Csak a hálókocsi utasait nem engedték kiszállani. Alig, hogy a vonat befutott, vasuti alkalmazottak szállták meg a lépcsőket és mindenkit felkértek, hogy maradjon nyugodtan a helyén. Majd rendőrök érkeztek és alig, hogy a pályaudvar üvegcsarnoka kiürült, tudtára adták a hálókocsi utasainak, hogy egyenként és külön külön elhagyhatják a kocsit, de nem szabad semmit sem magukkal vinniük. Minden csomagjuk és bőröndjük ott marad a fülkében és az utasokat külön-külön egy-egy rendőr kíséretében elvezették egy nagy és kopár váróterembe, amit kétségtelenül az ő fogadtatásukra készítettek elő.

Itt azután leültették őket a már előkészített székekre, amelyek tekin-

télyes távolságra állottak egymástól. Valamennyien határozott parancsot kaptak, hogy sem szavakkal, sem jellel nem szabad érintkezniök egy mással. Egy kék és vörös egyenruhába öltözött marcona tekintetű, hatalmas bajszú rendőr őrizte őket a várószoba közepén, karbafont kezekkel, szigorúan összerángolva homlokát és bajuszát rágcsálva.

Utolsóinak hozták be a kalauzt, akit még sokkal inkább fogolynak tekintettek, mint a többieket, mert mellette külön rendőrt állítottak. Más jelek is mutatták, hogy őt különösen erősen gyanuba fogta a hatóság. Ez azonban nem valami nagyon haitt rá, mert míg a többi utas arcán tisztán kirajzolódott a kétségbeesés, — mindegyik olyan volt, mint az aggodalom meglevenedett szoborképe — addig a kalauz mozdulatlanul és egykedvűen ült a helyén. Ostoba és lusta arckifejezéssel olyan volt, mint aki éppen az előbb ébresztettek fel józú álamból és minden pillanatban kész arra, hogy folytassa a szundikálást. Szem melláthatólag keveset törődött a körülötte folyó dolgokkal.

Időközben az egész hálókocsit, mindenestül, az áldozat holttestével együtt egy mellékvágányra toltatták és négy szuronyos rendőrt állítottak mellette. A kocsi ajtaját egyelőre lepecsételte a hatóság, hogy abban minden úgy maradjon, ahogy volt, amíg megérkezik a Ché de la Surete, hogy szakértő szemmel átvizsgálja azt.

A pályaudvar elcsendesedett, minden és mindenki a hatalmas rendőrtisztviselő érkezését várta.

II. FEJEZET

Az első kihallgatás

Flocon, a detektívönök, koránkelő ember volt, a legelső a hivatalban,

aki már reggel 7 órakor a helyén volt.

Egy sarokházban lakott a Rue des Arcs-en, amely a prefektúra közelében volt. De még most is, ebben a kora reggeli órában, tökéletesen és rendesen volt öltözve, mint ahogyan az a fontos állású hivatalnokhoz illik. Szűk, fekete kabátot és makulátlan tisztaságu fehér nyakkendőt viselt; hóna alatt cipelte a szabályzati vagy hivatalos aktafáskát, amely tömve volt tudósításokkal, jelentésekkel és folyamatban levő ügyek fontos dokumentumaival. Mindent egybevetve, rendszerető, pontos és csinos emberke volt nyugodt és szerény magaviseletű, szelid és gondolkodó arccal, amelyben két apró menyétszem hunyorgott és pislogott az aranykeretes pápaszem mögött. De hogyha a dolgok nem haladtak jól, ha gonosztevőkkel volt dolga, ha nyomon volt, vagy már közeledett sz ellenség, akkor olyan vad és heves tudott lenni, mint valami véreb.

Éppen helyet foglalt asztalánál és rendezni kezdte az iratait — amelyeket, miután rendszerető ember volt, gondosan, esetenként szortírozva tartogatott a Figaro-nak egy-egy régi példányába takargatva — amikor a telefonhoz hívták. Nagy szükség volt szolgálataira — mint ahogyan már tudjuk — a lyons-i állomáson. A jelentés a következőképpen hangzott:

„Gyikosság történt a 45. sz. vonaton. Egy uriembert meggyilkoltak a hálókocsiban. Valamennyi utast visszatartottuk. Azonnal kérésük a detektívönök urat. Nagyon fontos! Pár perc múlva előállt a gépkocsi és Flocon Galipaud-dal és Block-kal, a két szolgálatban álló rendőrfelügyelővel együtt, a lehető legnagyobb

Törölték az államvasut költségvetésének jelentékeny részét. Levefre Gaston, francia vasuti pénzügyi szakértő, aki az államvasutak igazgatóságának tagjaival átvizsgálta az államvasutak költségvetését, jelentékeny törlések eszközzését hozta javaslatba. A vasuti műhelyeknél eszközözendő befektetésekből 240 millió leít töröltek, míg a pályafentartási költségeket negyven millió leiel csökkentették. Ezenkívül más törlés is történt.

A Temesvár és Arad közti ut helyreállítása. Az utóbbi napokban sokat foglalkoztatta a várost a Temesvár és Arad közti országot elhanyagolt volta. Ebben az ügyben Furlugeanu Oktáv prefektus és Grofsorean Kornél dr. főpolgármester a napokban a Temesvárott tartózkodott Valcovic Viktor közmunkaügyi miniszterrel is tárgyaltak. A főpolgármester megbizta Angerbauer Roland dr. városi tanácsnokot, hogy dolgozzon ki ennek az országnak a helyreállítása ügyében a szakértők bevonásával memorandumot és írjon át a vármegyei prefekturára, az aradmegyei prefekturára, az aradi városházára, valamint a temesvári és aradi kereskedelmi és iparkamarához és mind zeket kérdezze meg, hogy az utnak a helyreállításához szükséges hat-hét millió leiből mennyit hajlandó magára vállalni.

Gabonárák magánárfojama. Buzza 340—345 lei, tengeri 250, zab 225, árpa 320, burgonya 195, tökmag 675 és korpa 180 lei száz kilónkint. Lucernamag 20, lóheremag 40, kendermag 7.50 és bab 4.50 lei kilónkint. Az irányzat az összes termé-nyekben lanya.

sebességgel száguldott keresztül Páris uccáin.

Már az állomáson kívül, a széles terraszon, szembetalálkozott a hivatalnokokkal, akik röviden előadták neki a tényállást, már amennyire tudtak róla és amennyit már az olvasó is ismert az előbb elmondottakból.

— Az utasokat visszatartották? — kérdezte sietve Flocon.

— Csak azokat, akik a hálókocsiban utaztak . . .

— Puff! Az összes utasokat vissza kellett volna tartani, legalább is addig, míg felírják a nevüket és a címüket. Ki tudja, hogy mi mindent tudtak volna ezek vallani?

Erre a hivatalnokok azt felelték, hogy miután a bűntényt valószínűleg azalatt követték el, míg a vonat mozgásban volt, tehát csakis a hálókocsi utasaira irányulhatott a gyanu.

— Az embernek sohasem kell hirtelen következtetnie! — mondta a főnök kapkodva. — Helyes! Most mutassa meg nekem a vasuti menetlevelet, a hálókocsiban lévő utasok listáját!

— Nem találjuk, uram!

— Lehetetlen! Hiszen a kalauznak az a kötelessége, hogy az utazás végeztével leadja azt a feljebbvalóinak és a — törvény nevében — nekünk. Hol van a kalauz? Őrizetben?

— Természetesen, uram! De valami baj van vele

— Azt gondolhattam volna. Semmi ilyenféle dolog nem történhet meg anélkül, hogy a vasutas ne tudjon róla. Ha ő teljesítette a kötelességét, — hacsak nem . . . természetesen abban az esetben, ha . . . de kerüljük el az elhamarkodott gyanúsításokat . . .

(Folyr. köv.)

